

ABSTRACTS

The Editor is grateful to Eleni Andrikou for her assistance in the preparation of the Greek abstracts.

DAKOURI-HILD, Anastasia

The House of Kadmos in Mycenaean Thebes reconsidered: architecture, chronology and context

This article concerns the House of Kadmos or 'old palace' in Boeotian Thebes, which was excavated by Keramopoulos between 1906 and 1929. It entails the study of the architecture within the Theban landscape and the context of other Mycenaean structures later unearthed in its vicinity, as well as a preliminary stratigraphic and chronological reexamination of available data. It is concluded that the House of Kadmos would have been a free-standing palatial building, but the reconstruction of a 'typical' tripartite megaron with a columned porch is questioned. A LH II construction date is not deemed impossible, but the basis on which it has been put forward is considered to be inadequate. On the other hand, an early LH III B1 destruction date seems very plausible on the basis of decorated pottery securely assigned to the destruction fill. Some groups of previously unpublished decorated pottery from the site do not suffice to clarify the destruction date, but seem to be in accord with this conclusion. Hopefully, the ongoing study of the ceramic assemblage will eventually cast more light on Theban chronology.

Επανεξέταση της Οικίας του Κάδμου στη μυκηναϊκή Θήβα: αρχιτεκτονική, χρονολόγηση και συνευρήματα

Το άρθρο αυτό αφορά στην Οικία του Κάδμου ή «παλαιό ανάκτορο» στην βοιωτική Θήβα, το οποίο ανέσκαψε ο Κεραμόπουλος μεταξύ του 1906 και 1929. Περιλαμβάνει τη μελέτη της αρχιτεκτονικής, ενταγμένης στο θηβαϊκό τοπίο, και το συσχετισμό με άλλες μυκηναϊκές κατασκευές που αποκαλύφθηκαν αργότερα στο περιβάλλον του, καθώς και μια προκαταρκτική αναθεώρηση των διαθέσιμων στωματογραφικών και χρονολογικών δεδομένων. Συνάγεται ότι η Οικία του Κάδμου πρέπει να ήταν ένα πανταχόθεν ελεύθερο ανακτορικό κτήριο, αλλά αμφισβητείται η αποκατάστασή του ως «τυπικού» τριμερούς μεγάρου με πρόδομο με κιονοστοιχία. Η χρονολόγηση της κατασκευής του στην ΥΕ II δεν φαίνεται αδύνατη, αλλά η βάση πάνω στην οποία προτάθηκε, θεωρείται ανεπαρκής. Από την άλλη πλευρά, η χρονολόγηση της καταστροφής του στην πρώιμη ΥΕ III B1 φαίνεται πιθανή με βάση την διακοσμημένη κεραμική που με ασφάλεια αποδίδεται στην επίχωση της καταστροφής. Κάποιες ομάδες διακοσμημένης κεραμικής από τη συγκεκριμένη θέση, αδημοσίευτες προηγουμένως, δεν επαρκούν για να διαφωτίσουν την χρονολόγηση της καταστροφής, φαίνεται όμως να υποστηρίζουν αυτό το συμπέρασμα. Ελπίζουμε ότι η συνεχιζόμενη μελέτη της κεραμικής θα ρίξει περισσότερο φως στην θηβαϊκή χρονολόγηση.

EBBINGHAUS, Susanne and JONES, J. Ellis

New evidence on the von Mercklin class of rhyta: a black gloss rhyton from Agrileza, Laureion, Attica

From the 1997 excavations at a Lavrion silver-mine ore washery, Agrileza Compound B, datable to the fourth century BC, came a fragmentary black gloss ram head rhyton of the so-called von Mercklin Class. The rhyton from Agrileza is at present the only known example of this group with a well-defined archaeological context, and is therefore taken as the basis for a review of the regional and chronological attributions of von Mercklin rhyta in several European museums. A discussion of the relationship of these rhyta to the much more common and better known Attic red-figure animal-head vases sketches

the background against which the rare occurrence of pouring vessels with animal foreparts in the repertoire of mainland Greek potters has to be seen.

Νέα στοιχεία για την κατηγορία των ρυτών von Mercklin: ένα μελαμβαφές ρυτό από την Αγριλέζα στο Λαύριο Αττικής

Ένα αποσπασματικά σωζόμενο μελαμβαφές ρυτό σε σχήμα κεφαλής κριού, της επονομαζόμενης κατηγορίας von Mercklin, βρέθηκε το 1997 στο Λαύριο κατά την ανασκαφή πλυντηρίου μεταλλεύματος αργύρου, Αγριλέζα Β, χρονολογούμενου στον 4ο π.Χ. αιώνα. Το ρυτό της Αγριλέζας είναι μέχρι του παρόντος το μόνο γνωστό δείγμα αυτής της κατηγορίας από ένα σαφώς καθορισμένο αρχαιολογικό περιβάλλον, και συνεπώς λαμβάνεται ως βάση για να επαναξετασθούν τα ρυτά von Mercklin στα διάφορα ευρωπαϊκά μουσεία ως προς την απόδοσή τους σε περιοχές και χρονικές περιόδους. Η συζήτηση της σχέσεως αυτών των ρυτών με τα συχνότερα και γνωστότερα αττικά ερυθρόμορφα αγγεία σε σχήμα κεφαλής ζώου σκιαγραφεί το υπόβαθρο επί του οποίου πρέπει να εξετασθεί η σπάνια εμφάνιση προχρητικών αγγείων με προτομές ζώων στο σχηματολόγιο των κεραμέων της ηπειρωτικής Ελλάδας.

GILL, David W. J. and VICKERS, Michael

Laconian lead figurines: mineral extraction and exchange in the Archaic Mediterranean

More than 100,000 lead figurines are reported to have been found in the sanctuary of Artemis Orthia at Sparta. It has been suggested that these mass-produced votives were obtained from locally mined lead. Lead votives in the Ashmolean Museum, Oxford, were selected as representative of each 'layer' from the British excavations of the early twentieth century. Lead isotope analysis of the votives was conducted in the Oxford Laboratory for Archaeology and the History of Art and demonstrated that the lead was apparently derived from Lavrion as a by-product of silver extraction. There is a possibility that Attic silver, as well as lead, could have been used in Archaic Laconia.

Λακωνικά μολύβδινα ειδώλια: εξαγωγή ορυκτών και ανταλλαγή στη Μεσόγειο κατά την Αρχαϊκή περίοδο

Περισσότερα από 100.000 μολύβδινα ειδώλια αναφέρεται ότι έχουν βρεθεί στο ιερό της Αρτέμιδας Ορθίας στη Σπάρτη. Έχει προταθεί ότι αυτά τα μαζικά παραγόμενα αναθήματα αποκτώντο από τοπικά εξορυσσόμενο μόλυβδο. Μολύβδινα αναθήματα από το Μουσείο Ashmolean της Οξφόρδης, επελέγησαν ως αντιπροσωπευτικά για κάθε «στρώμα» των Βρετανικών ανασκαφών του πρώιμου 20ου αιώνα. Στο Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης της Οξφόρδης έγινε ισοτοπική ανάλυση του μολύβδου των αναθημάτων και έδειξε ότι ο μόλυβδος προερχόταν προφανώς από το Λαύριο ως παραπροϊόν της εξαγωγής αργύρου. Υπάρχει η πιθανότητα ότι ο αττικός άργυρος, όπως και ο μόλυβδος, χρησιμοποιόταν στην αρχαϊκή Λακωνία.

HAYES, J. W.

Early Christian pottery from Knossos: the 1978–1981 finds from the Knossos Medical Faculty site

Here is presented, along with a revised overall site-plan indicating findspots, the late material from the BSA excavations in the northern cemetery area of ancient Knossos, prior to the construction of the present University buildings. These finds were excluded from the major published site-reports. They relate to the Early Christian martyrion-church complex noted in the preliminary site report. Dating from the period *c.* AD 400–650, they comprise some small deposits within the church complex, items

placed in some of the many ossuaries (*osteothekai*) surrounding it, and in particular a well/cistern filling datable to c. 620–640 which may signal the end of use of the church (though perhaps not of the cemetery). The ossuary finds document a widespread sixth and seventh century burial custom—did the practice of depositing pots in funerary contexts then cease, due to religious censure? The well finds include the normal ‘export’ wares of the period, along with a class of Cretan(?) imitations of the African and Phocaeon fine wares. Some wheelmade lamps have parallels from elsewhere in Crete; a class of very simple coarse bowls could be locally made. Several vessels bear graffiti, in particular a Phocaeon Red Slip dish with two Christian dedicatory texts.

Πρώιμη Χριστιανική κεραμική από την Κνωσό: τα ευρήματα από την Ιατρική Σχολή στην Κνωσό το 1978–1981

Παρουσιάζεται το ύστερο υλικό από τις ανασκαφές της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής, πριν από την ανέγερση των υφισταμένων σήμερα κτηρίων του Πανεπιστημίου, στην περιοχή του βορείου νεκροταφείου της αρχαίας Κνωσού. Τα ευρήματα αυτά είχαν εξαιρεθεί από τις τελικές εκθέσεις που δημοσιεύθηκαν για την θέση. Συνδιάζονται με το συγκρότημα μαρτυρίου – ναού της Πρώιμης Χριστιανικής περιόδου που είχε αναφερθεί στην προκαταρκτική έκθεση. Περιλαμβάνονται μερικά μικρά σύνολα από το ναϊκό συγκρότημα, αντίκειμενα που βρέθηκαν σε μερικές από τις πολλές οστεοθήκες γύρω από αυτό, χρονολογούμενα περί το 400–650 μ. Χ. και κυρίως η επίχωση από ένα πηγάδι / δεξαμενή, χρονολογούμενη περί το 620–640 μ.Χ. που μάλλον σηματοδοτεί το τέλος στην χρήση του ναού (αν και ίσως όχι του νεκροταφείου). Τα ευρήματα των οστεοφυλακίων πιστοποιούν ένα διαδομένο ταφικό έθιμο του 6ου και 7ου αιώνα. Μήπως η πρακτική εναποθέσεως αγγείων σε ταφικά σύνολα σταμάτησε στη συνέχεια, πιθανώς λόγω θρησκευτικής επικρίσεως; Τα ευρήματα από το πηγάδι περιλαμβάνουν τις συνήθειες για την εποχή κατηγορίες κεραμικής «για εξαγωγή», μαζί με μια ομάδα πιθανώς κρητικών μιμήσεων της λεπτότεχνης Αφρικανικής και Φωκικής κεραμικής. Κάποιοι τροχήλατοι λύχνοι έχουν παράλληλα από άλλες θέσεις στην Κρήτη. Μία ομάδα πολύ απλών χονδροειδών σκύφων θα μπορούσε να είναι τοπικής παραγωγής. Αρκετά αγγεία φέρουν χαράγματα, και ιδιαίτερα ένα Φωκικό ερυθροβαφές πινάκιο με δύο χριστιανικά αναθηματικά κείμενα.

HENRY, Alan and TRAILL, John

Aglokreon of Torone

In the sepulchral inscription *IG ii². 10453* we are offered Ἀγλώκρ[ιτος] Τορωνα[ος]. The name Aglokritos, however, cannot stand, for there is room only for a name with a maximum of nine letters. The two extant transcriptions by George Finlay appear to offer two additional letters (AT/IA) at the end of each line, letters which were read by no-one else, Koumanoudes included. It is suggested in this article that Finlay failed to maintain his customary accuracy in making his sketches, and that we should place no faith in the supposed letters AT/ IA at the right-hand edge of the stone. We believe that the only nine-lettered male candidate—the female name Aglokrate being less likely than the expected, but ten-lettered Aglokrateia—is Aglokreon.

Ο Αγλωκρέων από την Τορώνη

Στην ταφική επιγραφή *IG ii². 10453* αναγράφεται: Αγλώκρ[ιτος] Τορωνα[ος]. Το όνομα Αγλώκριτος εντούτοις δεν ευσταθεί, διότι υπάρχει χώρος για ένα όνομα με το πολύ εννέα γράμματα. Οι δύο υπάρχουσες μεταγραφές του George Finlay φαίνεται ότι προσφέρουν δύο ακόμα γράμματα (AT/IA) στο τέλος κάθε στίχου, τα οποία δεν ανέγνωσε κανείς άλλος, περιλαμβανομένου και του Κουμανούδη. Προτείνεται ότι ο Finlay απέτυχε να διατηρήσει τη συνήθη ακρίβειά του στα σχέδια, και ότι δεν πρέπει να δείχνουμε εμπιστοσύνη στα υποτιθέμενα γράμματα AT/IA στη δεξιά πλευρά του λίθου. Πιστεύουμε ότι το μόνο υποψήφιο

ανδρικό όνομα με εννέα γράμματα – το θηλυκό όνομα Αγλωκράτη είναι λιγότερο πιθανό από τον αναμενόμενο τύπο Αγλωκράτεια με δέκα γράμματα—είναι Αγλωκρέων.

HODGE, A. Trevor

Reflections on the shield at Marathon

Nobody flashed a shield at the Battle of Marathon, for it is scientifically impossible: hoplite shields were curved, and you cannot reflect a flash from a curved surface. The shield can only have been waved (as Herodotus says), making it a short range signal, not from far-off traitors in Athens but traitors at Marathon, signalling the movements of their own army to the enemy. The Persians' voyage round Sounion was long and tedious, and the quickest way to Athens would be to land as soon as possible after Marathon, at Loutsia, and for the cavalry to dash for the city. The signal warned that this route was blocked, hence Plan B—Sounion.

Σκέψεις επί της ασπίδας του Μαραθώνα

Κανείς δεν προκάλεσε αντανάκλαση σε ασπίδα στη Μάχη του Μαραθώνα, διότι είναι επιστημονικά αδύνατον: οι ασπίδες των οπλιτών ήταν καμπύλες και δεν είναι δυνατή η αντανάκλαση του φωτός επί καμπύλης επιφανείας. Η μόνη δυνατότητα είναι ότι κάποιος, ο οποίος ανήκε όχι σε απομακρυσμένους στην Αθήνα προδότες, αλλά σε προδότες στον Μαραθώνα, που γνωστοποιούσαν με σήματα τις κινήσεις του ίδιου του στρατού τους στον εχθρό, έσεισε την ασπίδα (όπως λέει ο Ηρόδοτος) κάνοντας ένας μικρής εμβέλειας σήμα. Το ταξίδι των Περσών γύρω από το Σούνιο ήταν μακρύ και βαρετό, και ο ταχύτερος δρόμος για την Αθήνα ήταν να αποβιβασθούν το συντομότερο δυνατόν μετά το Μαραθώνα, στη Λούτσια, ώστε το ιππικό τους να εφορμήσει στην πόλη. Το σήμα προειδοποίησε ότι ο δρόμος αυτός ήταν κλειστός, και ακολούθησε το Σχέδιο Β—Σούνιο.

KAKAVOYANNIS, Evangelos

The silver ore-processing workshops of the Lavrion region

The development in the Classical period of washeries where the crude ores were processed for smelting marked a big step forward in Athenian silver production, since they made it possible to exploit the hitherto unusable poorest argentiferous deposits. The discovery and excavation of the washeries and *ergasteria* have illuminated the technological advance from the pre-Classical two-phase to the Classical three-phase system. The earliest washeries were located perforce close to natural water sources, but when these became inadequate for the growing needs of the industry, *ergasteria* were built which, in addition to a washery, had a cistern to collect recyclable rainwater, and could thus be located close to the ore sources. Small communities in which the personnel lived and died grew up around them.

Τα εργαστήρια επεξεργασίας αργυρούχου μεταλλεύματος στην περιοχή του Λαυρίου

Η ανάπτυξη κατά την Κλασική περίοδο των πλυντηρίων, στα οποία το τραχύ μέταλλευμα υφίστατο επεξεργασία προ της τήξεως, σημειώνει ένα μεγάλο βήμα προόδου για την αθηναϊκή παραγωγή του αργύρου, διότι κατέστησε δυνατή την εκμετάλλευση των μέχρι τότε ανεκμετάλλεπτων φτωχότερων αργυρούχων κοιτασμάτων. Η αποκάλυψη και ανασκαφή των πλυντηρίων και εργαστηρίων φώτισε την τεχνολογική εξέλιξη από το προκλασικό σύστημα των δύο φάσεων στο σύστημα τριών φάσεων της Κλασικής περιόδου. Τα πρωιμότερα πλυντήρια ήταν εγκατεστημένα εξ ανάγκης κοντά σε φυσικές πηγές νερού, αλλά όταν αυτές απέβησαν ανεπαρκείς για τις αυξανόμενες ανάγκες της βιομηχανίας, κτίσθηκαν τα εργαστήρια, τα οποία εκτός από το

πλυντήριο διέθεταν μια δεξαμενή για τη συλλογή του βρόχινου νερού προς ανακύκλωση, και συνεπώς ήταν δυνατόν να κατασκευασθούν κοντά στις πηγές των κοιτασμάτων. Γύρω από αυτά αναπτύχθηκαν μικρές κοινότητες, στις οποίες το προσωπικό ζούσε και πέθαινε.

KOSMOPOULOU, Angeliki

‘Working women’: female professionals on Classical Attic gravestones

Figured gravestones commemorating female professionals constitute a distinct group among Attic memorials of the Classical period. Gravestones of this group honour the dead women by emphasizing their occupations and professional accomplishments, concentrating on the professional rather than the familial or social persona of the dead in order to preserve their memory in posterity. Despite their relative infrequency, such memorials shed light on the place of women in Athenian society and may serve as an additional source of evidence for the perception of the female role at the time. Deviating from the set modes of female funerary commemoration and the typical emphasis on domestic scenes, which sustains the contemporary ideal of secluded Athenian women, the memorials under consideration register a ‘public persona’ for the women they honour, making us aware of the complexities of the role of women in ancient Greek society.

«Εργαζόμενες γυναίκες»: γυναίκες επαγγελματίες στις αττικές επιτύμβιες στήλες

Οι επιτύμβιες στήλες με μορφές που μνημονεύουν γυναίκες επαγγελματίες αποτελούν μια ξεχωριστή ομάδα ανάμεσα στα αττικά μνημεία της Κλασικής περιόδου. Οι στήλες αυτής της ομάδας τιμούν τις νεκρές γυναίκες τονίζοντας τις ασχολίες τους και τα επαγγελματικά επιτεύγματά τους, επικεντρώνοντας στο επαγγελματικό παρά στο οικογενειακό ή κοινωνικό πρόσωπο των νεκρών, προκειμένου να διαγωνίσουν τη μνήμη τους. Παρά τη σχετική σπανιότητά τους, τέτοια μνημεία ρίχνουν φως στη θέση των γυναικών στην αθηναϊκή κοινωνία και μπορούν να χρησιμεύσουν ως συμπληρωματικές πηγές για να αντιληφθούμε το ρόλο των γυναικών εκείνη την εποχή. Παρεκκλίνοντας από τους καθιερωμένους τρόπους των γυναικείων ταφικών μνημείων και την τυπική έμφαση στις οικιακές σκηνές, που υποστηρίζουν το ιδεώδες της εποχής για τις απομονωμένες αθηναίες, τα υπό εξέταση μνημεία καταγράφουν το δημόσιο πρόσωπο των γυναικών που τιμούν, θέτοντας υπ’ όψιν μας το περίπλοκο του ρόλου των γυναικών στην αρχαία ελληνική κοινωνία.

KOURINOU PIKOULA, Eleni

The bronze portrait statue NM 23321 from Sparta

In 1964, in the agora at Sparta, Ch. Christou excavated part of a monumental building which is identified as the Persian Stoa. The most important find was a bronze female portrait statue, Roman in date, which is on display in the National Archaeological Museum in Athens (NM 23321). The identification of the statue as Julia Mamaea, suggested by Ch. Christou, is still prevalent, although several scholars see in the Sparta statue iconographical elements that link it with Caracalla’s wife Plautilla or with Annia Faustina, Elagabalus’ third wife. However, the rendering of the hairstyle provides evidence for the identification of the woman whom the statue depicts as the empress Julia Aquilia Severa, Elagabalus’ second and fourth wife. The erection of a statue of Julia Aquilia Severa in the Persian Stoa is most likely connected with the imperial cult of Elagabalus and his empress in Sparta.

Το χάλκινο προσωπογραφικό άγαλμα ΕΑΜ 23321 από τη Σπάρτη

Το 1964, στην Αγορά της Σπάρτης, ο Χρ. Χρήστου ανέσκαψε ένα μνημειώδες κτήριο που ταυτίστηκε με την Περσική Στοά. Το πιο σημαντικό εύρημα ήταν ένα χάλκινο γυναικείο

άγαλμα ρωμαϊκών χρόνων, που εκτίθεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο στην Αθήνα (ΕΑΜ 23321). Η αναγνώριση του αγάλματος ως Ιουλίας Μαμαίας, που προτάθηκε από τον Χρ. Χρήστου, είναι ακόμα η επικρατέστερη, αν και αρκετοί μελετητές βλέπουν στο άγαλμα της Σπάρτης εικονογραφικά στοιχεία που το συνδέουν με την Πλωτίλα, σύζυγο του Καρακάλα ή με την Άννια Φαυστίνα, την τρίτη σύζυγο του Ελαγάβαλου. Εντούτοις, η απόδοση της κομώσεως δίνει στοιχεία για την ταύτιση της εικονιζόμενης γυναίκας με την αυτοκράτειρα Ιουλία Ακουιλία Σεβήρα, δεύτερη και τέταρτη σύζυγο του Ελαγάβαλου. Η ίδρυση ενός αγάλματος της Ιουλίας Ακουιλίας Σεβήρας στην Περσική Στοά πιθανότα συνδέεται με την αυτοκρατορική λατρεία του Ελαγάβαλου και της συζύγου του στη Σπάρτη.

MORGAN, Catherine

Figurative iconography from Corinth, Ithaka, and Pithekoussai: Aetos 600 reconsidered

This article reappraises the iconography and function of an architectural model or pyxis from Aetos on Ithaka, represented by four sherds originally published by Martin Robertson in *BSA* 43 (1948), 101–2 as part of the group Aetos 600. Particular comparison is made with the iconography of an imported Ithakan kantharos from tomb 949 in the San Montano cemetery at Pithekoussai. This tomb context, dated to the third quarter of the eighth century, provides a rare fixed point in the chronology of Ithakan painting. In both cases, the mixture of Italian and Near Eastern iconographical traits suggests closer connections with contemporary Italy than the Greek mainland. Further iconographical and functional comparison is made with a figured architectural model from the Monte di Vico acropolis at Pithekoussai.

Εικονιστική αγγειογραφία από την Κόρινθο, Ιθάκη και Πιθηκούσες : επανεξέταση της ομάδας Αετός 600

Το άρθρο αυτό επανεκτιμά την εικονογραφία και τη λειτουργία ενός αρχιτεκτονικού ομοιώματος ή πυξίδας από τον Αετό Ιθάκης, γνωστής από τέσσερα όστρακα που αρχικά δημοσιεύθηκαν από τον Martin Robertson στο *BSA* 43 (1948), 101–2, ως μέρος της ομάδας Αετός 600. Ιδιαίτερη σύγκριση γίνεται ως προς την εικονογραφία με ένα κάνθαρο εισαγωγής από την Ιθάκη στον τάφο 949 του νεκροταφείου στο San Montano στις Πιθηκούσες. Τα συνευρήματα του τάφου, χρονολογούμενα στο τρίτο τέταρτο του 8ου αιώνα, παρέχουν ένα σπάνιο καθορισμένο σημείο για την χρονολόγηση της ιθακήσιας ζωγραφικής. Και στις δύο περιπτώσεις, η ανάμιξη εικονογραφικών χαρακτηριστικών της Ιταλίας και της Εγγύς Ανατολής δείχνει στενότερες επαφές με τη σύγχρονη Ιταλία παρά με την ηπειρωτική Ελλάδα. Περαιτέρω, συγκρίνεται ως προς την εικονογραφία και λειτουργία, με αρχιτεκτονικό ομοίωμα με μορφές από την ακρόπολη Monte di Vico στις Πιθηκούσες.

MOUNTJOY, P. A. and MOMMSEN, H.

Mycenaean pottery from Qantir-Piramesse, Egypt

LH IIIB pottery from Qantir-Piramesse is presented. Although fragmentary, the material is an important addition to the corpus, as pottery dating to this phase is not common in Egypt. NAA chemical analysis suggests that most of it is imported from the Argolid, but that there are some imports from Cyprus and Palestine. Some local production in Egypt is also indicated.

Μυκηναϊκή κεραμική από το Qantir-Piramesse της Αιγύπτου

Παρουσιάζεται η ΥΕ ΙΙ Β κεραμική από το Qantir-Piramesse. Αν και αποσπασματικό, το υλικό αυτό είναι μια σημαντική προσθήκη στο κεραμικό σύνολο, καθώς κεραμική αυτής της περιόδου δεν είναι κοινή στην Αίγυπτο. Η χημική ανάλυση με ενεργοποίηση νετρονίων (NAA) δείχνει ότι η

περισσότερη κεραμεική είναι εισαγμένη από την Αργολίδα, υπάρχουν όμως και εισαγωγές από την Κύπρο και την Παλαιστίνη. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις για κάποια τοπική παραγωγή στην Αίγυπτο.

NIXON, Lucia and PRICE, Simon

The diachronic analysis of pastoralism through comparative variables

Diachronic analyses of pastoralism over the millennia pose a problem. Studies of one period can use models based on other periods as heuristic devices, to pose problems and questions for investigation. But survey archaeologists and others engaged in diachronic analysis cannot assume a period-specific model as a starting point. Instead, we propose that investigation begin from a set of seven variables, which constitute the elements for the formulation of comparative analyses: environment, location, scale, specialization, links with agriculture, gender/division of labour, and cultural integration. The first five have been discussed before in the literature, but the last two have not previously been given sufficient attention, because of the old dominance of environmental and economic preoccupations.

Διαχρονική ανάλυση της κτηνοτροφίας μέσω συγκριτικών μεταβλητών

Η διαχρονική ανάλυση της κτηνοτροφίας δια μέσου των χιλιετηρίδων θέτει ένα πρόβλημα. Μελέτες για μια περίοδο χρησιμοποιούν πρότυπα που βασίζονται σε άλλες περιόδους ως εμπειρικό μηχανισμό, για να θέσουν προβλήματα και ερωτήσεις προς διερεύνηση. Ωστόσο, οι αρχαιολόγοι πεδίου και άλλοι που ασχολούνται με την διαχρονική ανάλυση, δεν μπορούν να υιοθετήσουν ως σημείο εκκινήσεως ένα πρότυπο καθορισμένο για συγκεκριμένη περίοδο. Αντ' αυτού προτείνεται, η έρευνα να αρχίζει με ένα σύνολο επτά μεταβλητών, οι οποίες παρέχουν το πλαίσιο για την διατύπωση συγκριτικών αναλύσεων : περιβάλλον, θέση, κλίμακα, εξειδίκευση, δεσμοί με την γεωργία, είδος / διάκριση της εργασίας, πολιτιστική ολοκλήρωση. Οι πέντε πρώτες έχουν ήδη συζητηθεί στην βιβλιογραφία, αλλά στις δύο τελευταίες δεν έχει δοθεί μέχρι σήμερα η δέουσα προσοχή, εξ αιτίας της παλαιάς κυριαρχίας της ενασχολήσεως με περιβαλλοντικά και οικονομικά ζητήματα.

PAPADIMITRIOU, Nikolas (with an appendix by K. SHELTON)

T. 164—an early LH built chamber tomb from Argos

This article presents a new built chamber tomb from Argos. The tomb was found intact, allowing for detailed observations on its architecture and construction. It contained the remains of at least fifteen burials, together with abundant Mycenaean pottery, bronzes, ivory items, a sealstone and other small finds, dating from LH I to LH III B1 (although most are LH I–II B/III A1). Another two tombs of the same type have been found on the site, dating to LH I and LH II A. Comparison with other Early Mycenaean graves from Argos suggests that built chamber tombs were the largest and wealthiest, apparently belonging to local élite groups.

T. 164: ένας πρώιμος ΥΕ κτιστός θαλαμωτός τάφος στο 'Αργος.

Το άρθρο παρουσιάζει ένα νέο κτιστό θαλαμωτό τάφο στο 'Αργος. Ο τάφος βρέθηκε ανέπαφος, επιτρέποντας έτσι λεπτομερείς παρατηρήσεις για την αρχιτεκτονική και κατασκευή του. Περιείχε τα υπολείμματα τουλάχιστον δέκα πέντε ταφών, μαζί με άφθονη μυκηναϊκή κεραμεική, χάλκινα και ελεφάντινα αντικείμενα, ένα σφραγιδόλιθο και άλλα μικροαντικείμενα, χρονολογούμενα από την ΥΕ I έως την ΥΕ III B1 (αν και τα περισσότερα είναι ΥΕ I–II B / III A1). Δύο ακόμα τάφοι του ίδιου τύπου έχουν βρεθεί στην περιοχή και χρονολογούνται στην ΥΕ I και ΥΕ IIA. Η σύγκριση με άλλους πρώιμους μυκηναϊκούς τάφους

στο 'Αργος δείχνει ότι οι κτιστοί θαλαμωτοί τάφοι ήταν οι μεγαλύτεροι και πλουσιότεροι, και προφανώς ανήκαν στις τοπικές ομάδες της αριστοκρατείας.

PAPADOPOULOS, Stratis

The 'Thracian' pottery of South-East Europe: a contribution to the discussion on the handmade pottery traditions of the historical period

From the southern Balkans to the region of Middle Donau, so-called 'Thracian' pottery is dominant during the historical period. Its co-existence with wheel-made pottery also has a long history in Aegean Thrace. In the city of Mesembria-Zone, barrel-shaped urns and one-handled cups represent the 'classical period' of this tradition. Until now, there was no example of a site in northern Greece with pottery exclusively of this type. This 'missing link' has been discovered during excavations at Agios Ioannis in south-east Thasos. The pottery from the site is completely handmade and can be attributed to a Later Iron Age phase.

The absence of interest in this pottery tradition was due to difficulties concerning its identification and dating, but also to the fact that archaeologists were more interested in the definition of the nature of Greek colonies and the clarification of the relationships between settlers and natives. The survival of 'Thracian' pottery has been explained up to now through the idea of identifying an artefact type as an indicative element of the 'culture' of its producers. In fact, the intra-communal distribution of this pottery does not reveal any special differentiation, and does not appear to be related to only one group of the population, different in terms of race or economic strength. Here, we propose an additional interpretative tool, the ideological significance of this type of pottery for the people of south-east Europe.

Η «θρακική» κεραμική από τη νοτιοανατολική Ευρώπη: συμβολή στη συζήτηση για τις παραδόσεις της χειροποίητης κεραμικής της ιστορικής περιόδου

Από τα νότια Βαλκάνια μέχρι την περιοχή του Μέσου Δούναβη, κυριαρχεί κατά την ιστορική περίοδο η λεγόμενη «θρακική» κεραμική. Η συνύπαρξή της με την τροχήλατη κεραμική έχει επίσης μακρά ιστορία στην αιγαιακή Θράκη. Στην πόλη της Μεσημβρίας – Ζώνης, καδόσχημα αγγεία και μόνωτα κύπελλα αντιπροσωπεύουν την «κλασική περίοδο» αυτής της παραδόσεως. Μέχρι πρόσφατα, δεν υπήρχε στη βόρεια Ελλάδα θέση με κεραμική αποκλειστικά αυτού του τύπου. Αυτός ο «ελλίπων κρίκος» ανακαλύφθηκε κατά την διάρκεια ανασκαφών στον Άγιο Ιωάννη στη νοτιοανατολική Θάσο. Η κεραμική της θέσεως είναι αποκλειστικά χειροποίητη και μπορεί να αποδοθεί σε Ύστερη φάση της Εποχής του Σιδήρου.

Η απουσία ενδιαφέροντος για αυτή την κεραμική οφείλεται στις δυσκολίες αναγνώρισεως και χρονολογήσεώς της, αλλά και στο γεγονός ότι οι αρχαιολόγοι ενδιαφέρονταν περισσότερο να καθορίσουν την φύση των ελληνικών αποικιών και να διαφωτίσουν τις σχέσεις μεταξύ αποίκων και γηγενών. Η επιβίωση της «θρακικής» κεραμικής έχει μέχρι τώρα ερμηνευθεί μέσω της ιδέας ότι ένας τύπος τεχνέργου αποτελεί δείκτη για τον «πολιτισμό» των παραγωγών του. Στην πραγματικότητα, η κατανομή αυτής της κεραμικής εντός της κοινότητας δεν αποκαλύπτει καμιά ιδιαίτερη διαφοροποίηση και δεν φαίνεται να συνδέεται με μία μόνο ομάδα του πληθυσμού, διαφορετική ως προς τη φυλετική ή οικονομική ισχύ της. Εδώ, προτείνεται ένα πρόσθετο ερμηνευτικό εργαλείο, η ιδεολογική σημασία αυτού του τύπου κεραμικής για τους πληθυσμούς της νοτιοανατολικής Ευρώπης.

PEAFF, Christopher A.

A re-evaluation of the roof of the South Stoa at the Argive Heraion

The fifth-century BC South Stoa at the Argive Heraion was first excavated in the 1890s and was published in 1902 by E. Tilton. It was subsequently re-examined by J. J. Coulton, who clarified

important aspects of the stoa's design. Ongoing investigations of the architecture of the Argive Heraion have now brought to light new evidence for the building which requires modification of the previous restorations of the roof. A series of slotted wall blocks assigned to the back wall of the building indicate that the stoa had a large shed roof instead of the saddle roof restored by Tilton and Coulton. This article presents the case for a new reconstruction of the roof and explains the appropriateness of the roof design to the specific conditions of the building site.

Επανεκτίμηση του τρόπου στεγάσεως της Νότιας Στοάς στο Ηραίο του Άργους

Η Νότια Στοά του 5ου π.Χ. αιώνα στο Ηραίο του Άργους ανασκάφηκε κατ'αρχήν την δεκαετία του 1890 και δημοσιεύθηκε το 1902 από τον E. Tilton. Επανεξετάστηκε στη συνέχεια από τον J. J. Coulton, ο οποίος διευκρίνισε σημαντικά σημεία του σχεδίου της στοάς. Συνεχιζόμενες έρευνες για την αρχιτεκτονική του Ηραίου του Άργους έχουν φέρει πλέον στο φως νέα στοιχεία για το κτήριο, τα οποία απαιτούν τροποποιήσεις στην προηγούμενη αποκατάσταση της στέγης. Μια σειρά από κυβολίθους με υποδοχές, οι οποίοι αποδίδονται στον πίσω τοίχο του κτηρίου, υποδεικνύουν ότι η στοά είχε μια μεγάλη επικλινή στέγη αντί της δίρριχτης στέγης που αποκατέστησαν οι Tilton και Coulton. Αυτό το άρθρο παρουσιάζει την περίπτωση νέας ανακατασκευής της στέγης και εξηγεί το συμβατό του σχεδίου της στέγης με τις συγκεκριμένες συνθήκες της θέσεως του κτηρίου.

SARPAKI, Anaya

Processed cereals and pulses from the Late Bronze Age site of Akrotiri, Thera: preparations prior to consumption, a preliminary approach to their study

All ground cereal and pulse plant material from the site of Akrotiri, Thera was studied through a binocular stereoscope microscope in order to detect its nature and its processing stage. The presence of various processed crops was detected, such as barley, wheat and probably legume flour. The very rare occurrence of these finds from archaeological sites forces us to define them and prepare an appropriate methodology of research.

Αλεσμένα δημητριακά και όσπρια από το Ακρωτήριο της Θήρας στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού: προετοιμασίες πριν από την κατανάλωση, προκαταρκτική προσέγγιση στη μελέτη τους

Το υλικό των αλεσμένων δημητριακών και οσπρίων από το Ακρωτήριο Θήρας μελετήθηκε στο σύνολό του με διοπτρικό στερεοσκοπικό μικροσκόπιο, προκειμένου να ανιχνευθεί η φύση του και ο βαθμός επεξεργασίας του. Διαπιστώθηκε η παρουσία ποικίλων επεξεργασμένων σπόρων, όπως άλευρα από κριθάρι, σιτάρι και πιθανώς όσπρια. Η σπάνια εμφάνιση αυτών των ευρημάτων σε αρχαιολογικές θέσεις μας αναγκάζει να τα καθορίσουμε και να ετοιμάσουμε την κατάλληλη μεθοδολογία για την έρευνα.

SGOUROU, Marina (with an appendix by Anagnostis P. AGELARAKIS)

Jewellery from Thasian graves

Jewellery found during recent excavations in the necropolis of Thasos fills a gap in our knowledge of minor arts in an important metal producing area of the Greek world. The pieces examined in this article form, in terms of technique, style and iconography, a group, the affinities of which can be traced to the Ionic traditions of the northern Aegean. Their artistic identity fits well with what we know about the character and development of other aspects of Thasian art, characterized by a close adherence to dominant artistic trends coming from both Attica and the East during the late Classical period. The anthropological study of the skeletal remains from the tombs gives further contextual information on

the general condition of the people interred, while the objects deposited offer clues to the interpretation of issues concerning the iconography and symbolic use of precious grave goods.

Κοσμήματα από θασιακούς τάφους

Τα κοσμήματα που βρέθηκαν σε πρόσφατες ανασκαφές στη νεκρόπολη της Θάσου, καλύπτουν ένα κενό στη γνώση μας για τη μικροτεχνία σε μια σημαντική μεταλλοφόρο περιοχή του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Τα αντικείμενα που εξετάζονται σε αυτό το άρθρο, αποτελούν από τεχνικής, τεχνοτροπικής και εικονογραφικής απόψεως, μια ομάδα, οι συνάψεις της οποίας ανιχνεύονται στις ιωνικές παραδόσεις του βορείου Αιγαίου. Η τεχνοτροπία τους ανταποκρίνεται σε ό,τι γνωρίζουμε για τον χαρακτήρα και την ανάπτυξη των άλλων μορφών της θασιακής τέχνης, χαρακτηριστικό της οποίας, κατά την Ύστερη Κλασική περίοδο, είναι η αφομοίωση των κυρίαρχων καλλιτεχνικών ρευμάτων από την Αττική και την Ανατολή. Η ανθρωπολογική μελέτη των σκελετικών καταλοίπων από τους τάφους παρέχει περαιτέρω συναφείς πληροφορίες για τη γενική κατάσταση των ενταφιασμένων ανθρώπων, ενώ τα εναποτεθέντα αντικείμενα βοηθούν στην ερμηνεία ζητημάτων σχετικά με την εικονογραφία και τη συμβολική χρήση των πολύτιμων κτερισμάτων.

WALBANK, FRANK W.

Nicholas Hammond

This is the text of an address given at the funeral of Nicholas Hammond in Cambridge in March 2001.

Nicholas Hammond

Το κείμενο αυτό φωνηθήκε ως επικήδειος στο Κάιμπριτζ το Μάρτιο 2001 προς τιμήν του Nicholas Hammond

YIOUNI, P.

Surface treatment of Neolithic vessels from Macedonia and Thrace

This article examines the methods of surface treatment of the Neolithic vessels from northern Greece. The work is based on the study of a large sample of ceramics, covering the whole span of the Neolithic, from Macedonia and Thrace. Macroscopic study of the material was complemented by microscopic examination (SEM and petrographic analysis) and refiring tests. The results are compared with data from other technological analyses of Neolithic vessels from northern Greece. Apart from identifying, in some cases for the first time, methods of surface treatment and materials used by the potters of these regions, the present study considers the changes in surface treatment and firing techniques through time.

Επεξεργασία της επιφανείας των νεολιθικών αγγείων από τη Μακεδονία και Θράκη

Το άρθρο αυτό εξετάζει τις μεθόδους επεξεργασίας της επιφανείας των νεολιθικών αγγείων από τη βόρεια Ελλάδα. Η εργασία βασίζεται στη μελέτη ενός μεγάλου δείγματος κεραμικών από τη Μακεδονία και Θράκη, το οποίο καλύπτει όλη την διάρκεια της Νεολιθικής περιόδου. Η μακροσκοπική μελέτη του υλικού συμπληρώθηκε με μικροσκοπική εξέταση (ηλεκτρονική μικροσκοπία σαρώσεως (SEM) και πετρογραφική ανάλυση) και με δοκιμές επανοπτήσεως των δειγμάτων. Τα αποτελέσματα συγκρίνονται με τα δεδομένα από άλλες τεχνολογικές αναλύσεις των νεολιθικών αγγείων της βόρειας Ελλάδας. Πέρα από την αναγνώριση, σε μερικές περιπτώσεις για πρώτη φορά, των μεθόδων επεξεργασίας της επιφανείας και των πρώτων υλών που χρησιμοποιήσαν οι κεραμείς σε αυτές τις περιοχές, η παρούσα μελέτη εξετάζει τις διαχρονικές μεταβολές στην επεξεργασία της επιφανείας και στις τεχνικές οπτήσεως.